

Sygn. akt IV CZ 66/15

POSTANOWIENIE

Dnia 16 grudnia 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Antoni Górski (przewodniczący)

SSN Irena Gromska-Szuster

SSN Maria Szulc (sprawozdawca)

w sprawie ze skargi pozwanego S. L.
o wznowienie postępowania zakończonych prawomocnymi wyrokami:
Sądu Okręgowego w Gdańsku
z dnia 19 sierpnia 2009 r., sygn. akt IX GC 223/06
oraz Sądu Apelacyjnego w Gdańsku
z dnia 5 lutego 2010 r., sygn. akt I ACa 1353/09,
w sprawie z powództwa W.
Spółki Akcyjnej w W.
przeciwko S. L. i Ł. P.
o zapłatę,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 16 grudnia 2015 r.,
zażalenia pozwanego S. L.
na postanowienie Sądu Apelacyjnego w Gdańsku
z dnia 24 lutego 2015 r., sygn. akt I ACa 643/14,

oddala zażalenie.

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Apelacyjny w Gdańsku odrzucił na podstawie art. 410 § 1 k.p.c. skargę powoda o wznowienie postępowania zakończonego prawomocnymi wyrokami Sądu Okręgowego w Gdańsku z dnia 19 sierpnia 2009 r. sygn. IX GC 223/06 oraz Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 5 lutego 2010 r. sygn. I ACa 1353/09 wskazując na brak ustawowych przesłanek wznowienia postępowania, o których w art. 403 § 2 k.p.c. oraz niezachowanie terminu określonego w art. 407 § 1 k.p.c. Wskazane dowody w postaci opinii zostały sporządzone po prawomocnym zakończeniu postępowania, a świadek L. K. składał zeznania w sprawie wznowianej, co uchybia przesłankom nowości dowodów i ich wykrycia. Wiedzę o informacjach posiadanych przez świadka M. S. skarżący powziął natomiast z oświadczenia z dnia 29 września 2012 r., a więc złożył skargę z przekroczeniem trzymiesięcznego terminu biegnącego od dnia, w którym strona dowiedziała się o podstawie wznowienia.

W zażaleniu na powyższe postanowienie skarżący zarzucając naruszenie art. 403 § 2 k.p.c. oraz art. 407 § 1 k.p.c. wniósł o jego zmianę poprzez orzeczenie o wznowieniu postępowania, ewentualnie o jego uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 403 § 2 k.p.c. można żądać wznowienia w razie późniejszego wykrycia takich okoliczności faktycznych lub środków dowodowych, które mogłyby mieć wpływ na wynik sprawy, a z których strona nie mogła skorzystać w poprzednim postępowaniu. Nowymi okolicznościami faktycznymi lub środkami dowodowymi, które mogłyby mieć wpływ na wynik sprawy, są takie fakty i dowody, z których strona nie mogła skorzystać w postępowaniu prawomocnie zakończonym i które mają znaczenie dla rozstrzygnięcia. "Wykrycie" natomiast, o którym mowa w art. 403 § 2 k.p.c., odnosi się do okoliczności i dowodów w poprzednim postępowaniu w ogóle nieujawnionych i wówczas nieujawnialnych, bo nieznanymi stronie i dla niej niedostępnymi. (por. postanowienie z dnia 26 października 2011 r., III CZ 57/11, nie publ. oraz postanowienie z dnia 25 maja 2011 r., II CZ 20/11,

nie publ. i powołane w nim postanowienia).W rezultacie możliwość wznowienia postępowania na podstawie art. 403 § 2 *in fine* k.p.c. jest uzależniona od łącznego zaistnienia trzech przesłanek, po pierwsze - wykrycia po uprawomocnieniu się wyroku nowych faktów lub dowodów, które istniały w toku postępowania, ale nie zostały w nim powołane, po drugie - możliwości ich wpływu na wynik sprawy oraz po trzecie - niemożności skorzystania z nich przez stronę w poprzednim postępowaniu.

Prawidłowa jest ocena Sądu Apelacyjnego, że powołane przez skarżącego dowody w postaci kilku opinii oraz zeznań świadka L.K. ani nie zostały wykryte, ani nie noszą cech nowości w rozumieniu omawianego przepisu. Dowody te albo nie istniały w toku postępowania w sprawie wznowianej (opinie), albo były przeprowadzone w toku postępowania (zeznania świadka). Fakt, że wówczas skarżący, reprezentowany przez pełnomocnika, nie wyjaśnił wszystkich okoliczności za pomocą zeznań tego świadka, a uzyskał je dopiero w bezpośredniej rozmowie już po zakończenia postępowania, nie daje podstaw do zakwalifikowania tego dowodu jako nowego i wykrytego dopiero po prawomocnym wyroku. Przesłanka natomiast niemożności skorzystania z dowodów przez stronę w poprzednim postępowaniu odnosi się do okoliczności i dowodów wówczas istniejących, nieznanych stronie i dla niej niedostępnych, natomiast nie dotyczy takich okoliczności i dowodów, które strona mogła powołać w prawomocnie zakończonym postępowaniu, mając ku temu obiektywnie istniejącą możliwość. Skarżący twierdząc, że w postępowaniu w sprawie wznowianej faktycznie nie mógł skorzystać z dowodu w postaci aktualnie przedstawionych opinii sporządzonych w 2011 r. z przyczyny braku środków finansowych, pomija okoliczność, że dowody te powstały już po prawomocnym zakończeniu postępowania a nadto strona spełniająca przesłanki określone w art. 102 u.k.s.c. nie ponosi wydatków, a więc jej zła sytuacja materialna nie stoi na przeszkodzie przeprowadzeniu dowodu (art. 101 u.k.s.c.). Z takiej możliwości, mimo że był reprezentowany przed Sądem pierwszej instancji przez pełnomocnika z wyboru a w toku postępowania apelacyjnego przez pełnomocnika z urzędu, skarżący nie skorzystał. Na marginesie jedynie można dodać, że nawet w razie hipotetycznego uznania wskazanych opinii

za nowe środki dowodowe, nie został zachowany trzymiesięczny termin określony w art. 407 § 1 k.p.c.

Trzymiesięczny termin do wniesienia skargi nie został dotrzymany także w zakresie podstawy z art. 403 § 2 k.p.c. w odniesieniu do dowodu z zeznań świadka M. S., skoro skarżący dowiedział się o niej we wrześniu 2012 r. a skargę złożył w kwietniu 2014 r. Termin do wniesienia skargi o wznowienie postępowania jest terminem ustawowym, a dokonanie tej czynności procesowej po jego upływie czyni ją bezskuteczną (art. 167 k.p.c.) wobec czego podlega odrzuceniu na podstawie art. 410 § 1 k.p.c. Brak wiedzy strony o terminie wniesienia tego nadzwyczajnego środka zaskarżenia, nie uchyla uregulowania ustawowego.

Z tych względów orzeczono jak w sentencji na podstawie art. 398¹⁴ w zw. z art. 394¹ § 3 k.p.c.